Ն՝ 1195 — 1881 ՕԳՈՍՏՈՍ 8 ՇԱԲԱԹ — ԵՐԹԵՍԻ — ՊԷՏԻՆՃԻ ՄԷՋ

ԹԵՐԱԷՄԱՆԸ ԷՖԷՄԵՐ

ՄԻՎՍՏՍԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՑԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Մէհիտիյէ 20 ղրուշտան

ՊԱԴՎՈՒՄԻ ԻԶԻՆ

Պիր սէնէլիք . . . 150 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . 80 »
Իկի այլըգ . . . 40 »

ՎԻԼԱՅԱԹ ԻԶԻՆ

Բոլթա իլէ իրսալ օլունճագ-լար իչիւն

Պիր սէնէլիք . . . 200 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . 100 »

20 Բարա

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՏԱԹԼԱՐԸ

Պէհէր տողերը իչիւն

1 վէ 2 վէ 3 ինճի սահիֆէ 5 ղրշ.
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 2 »

ԻԽԹԱՐ. Պանգոտ, Շիրքէթ վէ ուսմանլըգու սարրաֆիյէյէ այիտ.
2 մէ 3 ինճի սահիֆէյէ 6 »
4 իւնճիւ սահիֆէյէ . . 4 »

Զիյատէ միւտտէթ իչիւն իլանճառա այրը բազարլըգ օլուր:

Մէվզուատը նաֆիայա տայիր պէնճարէր վէ ճանճանէն գապուլ օլունճաղ վէ տէրճ օլունմայան էվրաղ, իտտոէ օլունմայճաղ:

20 Բարա

Իտարէխանէսի վէ մաթպասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Պապը Զապթիյէ սօգաղը քէօշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր: — Ղազէթանըն ումուրու իտարէ վէ թանրիրիյէսինէ այիտ քեանֆիֆէյի մէվզուտ հագգընտա, Միւտիրի ղազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունճաղը կիպի. քեանֆիֆէյի մէքեաթիպլնը տախի անընը նատրնա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա էտէր:

ԱՍԻԱՆԷ 8 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԿԻՒՆԼԻԳ ՀԱՎԱՏԻՍ

Թայմ կազէթասընտա օգուն. տուղունա կէօրէ, Լօրտ Տիւֆրին հեր հալտէ Տէրսաատէթտէ միւշքիլ պիր վազիֆէ իճրա իտէճէք տիր։ Մէյֆի պուլունան Մ. կօշէն մէմուրիյէթինտէ մուվաֆֆագ օլտուղու իչիւն, պու սէպէպտէն տօլայը Լօրտ Տիւֆրինին մէմուրիէթինճէ միւշքիլաթ տահա զիատէ արթմըշ տըր։ Մ. կօշէն մէմուր օլտուղու խուսուսաթը թէ. մամը իլէ իճրա իթմիշ օլտուղունտան, Երմէնիլդէրին իսլահը ահվալինի վէ ալէյհտարլըգ Թիւրքիատա իսլահաթը սերիա վէ գամիլէ իճրասը վազիֆէլէրի տէ Լօրտ Տիւֆրինէ գալմըշ տըր։ Մէզքուր կազէթա իչի Ինկիլիզ սէֆիրլերինին եանի Մ. կօշէն իլէ Լօրտ Տիւֆրինին մէվգիյէրի պէյնինտէ պէյլիք ֆարգ օլտուղունու սեօյլեմիշ տիր։ Մ. կօշէն պիր նիյէթը մախսուսէ իլէ կէօնտէրիմիշ օլուպ, Պապը Ալի մէզքուր նիյէթին իճրա իտիլէճէկինի հիսս իթմիշ, վէ եկեր սէֆիրի մուսալէհին մէմուրիյէթի իճրա օլունմազ իսէ, Թիւրքիա իլէ Ինկիլթէրրանըն միւնասէպաթը գամ օլունաճաղընը անլամըշ իտի։

Լօրտ Տիւֆրին իսէ մուվագգաթ պիր սէֆիր օլմադըպ Տէրսաատէթտէ եսալէթէն սէֆիրը նասպ օլունտուղու հասէպիյլէ, նէզտինտէ սէֆիր պուլունտուղու հիւքիմէթը Սենիյէտի սրգեշտրմագլա իճրաի վազիֆէ խէմէեէմէկինի հիսս իթմիշ տիր։ զիրա էտալէթէն նասպ օլունան պիր սէֆիրին պաշլըճաա վէզայիֆինտէն պիրի տէ կիթտիի մէմէքէթ էհայիսինին ահվալ ութապիթէնա պիր ազուլմագ տըր։ Լօրտ Տիւֆրին գուրու վէ նամէսմամ պիր բրօկրամիլէ Սթամպօլա կիթմէյիպ, եկեր Պապը Ալի թարիգը հազրընտա տէվամ իտէր իսէ, հագգընտա մազարրաթը քիւլլիյէի մուճիպ օլաճաղընը Պապը Ալիյէ թէֆհիմ իթմիշ տիր։

Կազէթաի մէզքուր խաթմը մէգալ իսէճէկի սըրատա չէօյլէ տէեօր։

Օսմանը մալիյէսինին իգթիսատըզըրընա գուրպան կիտէ էճնէպիլէր՝ Պապը Ալիին պու մէսէլէ հագգընտա պիր թարիգը սէլիմ իթթիխաղ իթմէսինէ չալըշմագտա իսէլէր տէ, Ինկիլիզ էլչիսինէ իմթիսալ իթսէլէր տահա մագուլ օլուր։ Հալպու քի մէրգուսման ատահալը թահվիլաթ սալթանաթը Սէնիյէնին նիյաթը հասէնէտէ պուլունուպ պուլունմատըղընը անլամագ իսթէօրլար։ Էկեր թահվիլաթ համիլլերի՝ ֆաիզլերինտէն ճիւզի պիր մէգտարընը թէսվիյէսի իչիւն վարտամը տէվիլթէտէն պիրինին իտարէսինի էլէ կէչիրսէլէր, թէսվիյէի ումուր խուսուսունտա իլան իտիլէն պէյիւք պէյիւք վատէրլուտէն տահա տա օլուր։ Ինկիլիզ ասհապը թահվիլաթը վէքիլի Մ. Պուրդ՝ ալէյ ումմամ ումուր ու մէսալիհը տէվիլթը Օսմանիյէէ վագիֆ տըր։ Թէէմին օլունտուղուն կէօրէ, վէքիլը մամիլէյհէն էջի պիր գրաղարլըղա կերիչէրէք, վուգուաթը կէօզէթլէմէք վէ վագթ ու հալէ միւնասիպ իշ կէօրմէք Նիյէթիյէ Ցէրասատէթ կիտիլօր։ Մ. Պուրդը թնթիխապ իտէնլեր՝ միւալաղաղը իւմիտլերտէ պուլունմայըպ, մամիլէյհին ճիբզ ու քիւլ իճրա իտէճէկի թէսվիյէի ումուրլէ թգթիքա իթսէլէր կէրէք տիր։

—

Ինկիլթէրրա հիւքիմէթի՝ թարմանուսը Ղարպտա հիւքիմէթը Օսմանիյէնին թէէմին պագնասը զրմանընտա ճանիզը Պապը Ալիտէն էթթիխապը թէտարիր ալմանաթը Սէնիյէնին նիյաթը հասէնէտէ պուլունուպ պուլունմատըղընը անլամագ իսթէօրլար։ Էկեր թահվիլաթ համիլլերի՝ ֆաիզլերինտէն ճիւզի պիր մէգտարընը թէսվիյէսի իչիւն վարտամը տէվիլթէտէն պիրինին իտարէսինի էլէ կէչիրսէլէր, թէսվիյէի ումուր խուսուսունտա իլան իտիլէն պէյիւք պէյիւք վատէրլուտէն տահա տա օլուր։ Ինկիլիզ ասհապը թահվիլաթը վէքիլի Մ. Պուրդ՝ ալէյ ումմամ ումուր ու մէսալիհը տէվիլթը Օսմանիյէէ վագիֆ տըր։ Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, վէքիլը մամիլէյհէն էջի պիր գրաղարլըղա կերիչէրէք, վուգուաթը կէօզէթլէմէք վէ վագթ ու հալէ միւնասիպ իշ կէօրմէք Նիյէթիյէ Ցէրասատէթտէ եսալէթէն սէֆիրը նասպ օլունտուղու հասէպիյլէ, նէզտինտէ սէֆիր պուլունտուղու հիւքիմէթը Սենիյէէ սրգեշտրմագլա իճրաի վազիֆէ խէմէեէմէկինի հիսս իթմիշ տիր։ զիրա էտալէթէն նասպ օլունան պիր սէֆիրին պաշլըճաա վէզայիֆինտէն պիրի տէ կիթտիի մէմէքէթ էհայիսինին ահվալ ութապիթէնա պիր ազուլմագ տըր։ Լօրտ Տիւֆրին գուրու վէ նամէսմամ պիր բրօկրամիլէ Սթամպօլա կիթմէյիպ, եկեր Պապը Ալի թարիգը հազրընտա տէվամ իտէր իսէ, հագգընտա մազարրաթը քիւլլիյէի մուճիպ օլաճաղընը Պապը Ալիյէ թէֆհիմ իթմիշ տիր։

Կազէթաի մէզքուր խաթմը մէգալ իսէճէկի սըրատա չէօյլէ տէեօր։

Օսմանը մալիյէսինին իգթիսատըզըրընա գուրպան կիտէ էճնէպիլէր՝ Պապը Ալիին պու մէսէլէ հագգընտա պիր թարիգը սէլիմ իթթիխաղ իթմէսինէ չալըշմագտա իսէլէր տէ, Ինկիլիզ էլչիսինէ իմթիսալ իթսէլէր տահա մագուլ օլուր։ Հալպու քի մէրգուսման ատահալը թահվիլաթ սալթ

ԷՐՄԷՆԻ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆ

Թերթերուն Հաբէթոն մը
Թերթերուն Իսէալոն մը

Էրմէնի մէսէլէսինին պիտայէ. թինտէն պէրու Թիւրք բէֆիգ. ելերիմիզին, Էրմէնիլեր ալէյհինտէ ատալէթէ, մեսենկլեթէ, վ. թանտայլըղա, միւրք ու տիվլէ. թին Մենֆաթըն, իմ ու մա. լիւմաթա, վէ ումուրը բօլթի. գայա հիչ պիր վէճհ իլէ իմթի. զամ իթատրէմեսիյիմիզ մէսէլէլէ. րինէ պիր տիւրլիւ ադալ իրտի. բէմէմիշիզ տիր։

Թիւրք կաղէթալարը՝ ալիրէն վուգու պուլան պաղը մէսէլէք թէպտիլի իչիւն Վէրի կաղէթա. սընը միւսթէնա թուլթուղու. մուզ ճալտ, ինքեարը միւքին օյամաեան լէքէսիզ սատագաթը միւլքէ խալիանէ խրտմէթի, չա. ըզանլըղը, ասայիշբէրվէրիւի, թէհանմիւիւ։ Վէհհասը թէպտա միլէթլէրտէ նատիրէն կէօրիւլէ. ճիմիչ օլան հէր նէվի խասսէլէրի իլէ քէսպի նամ իթմիչ օլան էր. մէնիլերէ գարշը, քէնտի ատա. վէթլէրէրինի իզհար իթմէք իչիւն, զանն իտէրսին քի պիլ իթիֆագ պէօյլէ պիր ֆուրսաթա պէքլէ. մէքտէ իտիլէր։

Ֆագաթ Թէրթերուն Հաբէթոն, իզ. հարը ատավէթ խուսուսունտա, տիկէրլէրի իւզերինէ թէգատիւ. մինի օ տէրէճէլէրէ վարարդմըշ տըր քի, արթըգ հաբէթոն սրֆաթը թահլիքնտա քէնտի զայրէթինէ կէօրէ վասի պիր մէյտան պուլա. մասըղընտան, աչզդտան աչզա իէեալոն տայիրէսինտէ սօլուգ ալ. մըշ տըր։

Հէլէ արթըգ սօն տէֆաքի պահ. սընտա, Միւսլիման էհալինին վէ խուսուսի իլէ ֆիւրսալէրին ճահիլ թագդրընը, նէ տէրէճէտէ մու. խաթարալը ատավէթինի թահրիք իտեճէք եօլտա Էրմէնիլէրէ գար. շը պէյան իթմիշ օլտուղու էֆ. քեարը, հիչ պիրփաթանբէրվէրին գալէվէ ալմադա ճէսարէթ իտէ. պիլէճէհի չէյ տեղիլ տիր։

Թէեալաթ պու եա, Էրմէնիլեր՝ բրէնսիպլէր, գրալըգալը, վէ իմ. բէրաթօրլուգլար թէչքիլինէ գա. տար թէվմիի խաեալաթա միւս. թալիտ իմիչլեր։

Պունու Թէրթերանը Հաբէթոն նէ՞ սուրէթլէ իսպաթ իտէպիլիր։

Պու խէեալաթը Էրմէնիլեր խեյալաթը օլտուղու, հա՞նկի բէս. մի վէ ղայրի բէսմի էվրագտան, հա՞նկը կաղէթասընտան, հա՞ն. կը ճէմիեէթին նութգարընտան, հա՞նկը ամէլիեաթընտան, վէ հա՞նկը իմարէսինտէն անլաշըմըշ տըր։

Թերթերանը Հաբէթոնը, էկէր մու. զիրը վէ կիզլի պիր նիեէթի եօգ իսէ՝ պէօյլէ պիր մուխաթարալը շիւպհէ ադվիեաթընը եէրինի կէօսթէրմէեէ պօրճու տուր։

Կէօսթէրմէտիյի հալտէ, քէնտի խէեալաթընը խէեալաթը օլտու. ղու պիղնէ իսպաթա հաճէթ տէյիլ տիր։

Էրմէնիլեր գարշը էօթէտէն պէրու հրաս վէ հիչ տէյիլ իսէ խէեալի ֆուրսաթլար խէ իզհար իյլետիլի ազավէթին զորու՝ միւ. ճերբեա Թերթերանը Հաբէթոնը իբին. ճի նրսքընը խէեալաթա թէպտիլ իթմիշ ալէք։

Սիւպհա՞ն Ալլահ։ պիզտէ կա. ղէթաճբլըգ նէ՞ տէրէճէլէրէ թէ. նէզզիւլ իթմիշ իսիչ։

Պիզ մէնսուպ օլտուղումուզ է. հալիլէրին զիհնլէրինի պու եօլ. տա՞ մը թէնվիր իտէճէյիզ, պու թարիզլէ՞ մի էֆքեարը ամմէյէ ըէհպէրլիք իտէճէյիզ, վէ պու մէսլէ՞ք իլէ մի վաթանա խրտմէթ. իտէճէյիզ։

Աճէպա Թերթերանը Հաբէթոնը պիր միւտտէթտէն պէրու Էրմէնի մէ. սէլէսինի սէրրիշթէ իտէրէք տէվ. լէթինը իտարէսինտէ պուլունան է՝ ինգիլիզլը վէ էն միւհիմմ միլլէթլէրտէն պիրիսինին ալէյհին. տէ նէչը իթմիշ օլտուղու պահս. լարը այնէն թէրճէմէ իտիլիպ էվ. ըօբա կաղէթալարընա կէօնտէրիլ. միշ օլսա, ալէլ ումում պիւթիւն էհալիմիզին տէրէճէյի իսթիտատը իւզէրինէ նէ՞ հիւքմ վէրիլէճէք իտի։

Խուսուսի իլէ Թերթերանը Հաբէթոնը պիրինգաչ տէֆալար, Պուլկարիս. թան գըրկընընը Էրմէնիլեր իւզ. քինէ թէքէրրիւր օլունճաղը թէչհտիտի, պիզզաթ քէնտինին թասահուպ իթմէյէ չալըշտըղը ֆիւրտ գավմը իւզերինէ էվրօ. բատա նէ՞ կէօնա պիր էֆքեար ըէյտա իտէճէք իտի։

«Ադրլարդ տօսթուն ադրլը տիւշմէնտէն մուզիրը օյմասը» տար. պը մէսէլինի պէլքի Թերթերանը Հա. բէթոն գատար իսպաթ իտէն պի. րիսի պուլունմամըշ տըր։

Էրմէնիլերին արզուլարը միւ. ճերրեա տէվլէթը Օսմանիյէնին զիրի իտարէսինտէ պագը գալա. րագ, անճագ քէնտի հայսիյէթ վէ տէրէճէյի իսթիգամէթլերինէ չաեան վէ ըրզ ու մալ վէ ճանլա. ըընը էմնիյէթինի իքմալէ վար. տըրան միւքէմմէլ պիր ըսլահաթ իճրասընտան իսպարէթ պուլուն. տուղու, մահզա քէնտիլերին ըէս. մի վէ ղայրի ըէսմի էվրագլարընտա, վէ հէր նէվի թէչէպպիւ. սաթլարընտա սէրահաթէն պէ. եան օլունմուշ, վէ տէվլէթը Օս. մանիյէնին զիրի իտարէսինտէն այրըլմագ թասավվուրու պիզզաթ քէնտիլերինին տախի պագասընը թէչլիքէյէ իլգա իտէճէյի հէր միւնասէպէթլէ վէ խուսուսի իլէ կաղէթամըզտա տերճ իտիլէն պէն. տը մախսուսլէրիմիզէ թաստիգ վէ իտտաա իտիլմիշ օլտուղու հալ. տէ, Թերթերանը Հաբէթոնը վէ էմ. սալէրինին պունուն մուղայիրի իսրարընտա պուլունմասընը՝ Էր. մէնիլեր ալէյհինտէ մախսուս պիր ատավէթլերի պուլունմասընտան պաղդա նէյլէ՞ համ օլունապիլիր։ Թիւրք բէֆիգլերիմիզ հալէա շու ահիհլիյի պիր տիւրլիւ գապուլէ թէնէզզիւլ պուեուրմաեօրլար քի, Էրմէնիլերին իզհար իյլեմիշ օլտըգ. լարը արզուի հագդգիլերին սըհ. հէթի պիւթիւն էվրօբա թարա. ֆքնտան բէսմէն Պէրլին գօնկ. բէսինտէ թատիգ վէ գապուլ օլունմուշ օլտուգտան պաղդա, պիզզաթ տէվլէթիմիզ տախի քէնտի մէնֆաաթընա թէմամը իլէ մուվաֆֆէք պուլտուղունտան մէղ. քիւր գարարը քէնտիսի տէ գա. պուլ իթմիշ տիր։

Էկէր Էվրօբա տէվլէթլէրինին վէ տէվլէթը Օսմանիյէնին օյպաղա տէ պիր խաթարը վարը օլմուշ իսէ, ո տա շունտան իպարէթ օլապիլիր քի, էվվելինտէն Թերթ. ֆանը Հաբէթոն վէ էմսալէրինին ըէյ վէ բուխատընը թալեպ իթմէ միչ. լէր տիր։

Ֆագաթ պաղդալարընն խէ. թալարը իչիւն, պիչարէ Էրմէնի. լէրտէն ալսը ինթիգամ իթմէեէ գալգըշմալարը, Թիւրք բէֆիգլէ. րիմիզ նէ սուրէթլէ քէնտի վիճ. տան վէ ինսաֆլարընա մագրուն պուլուեօրլար։

Թերթերանը Հաբէթոնը պու տէֆա. քի ղազազընա սէպէպիյէթ վէ. րէն խուսուս՝ իթալիա տէվլէթի. նին Էրվէնի մէսէլէսինտէ ինկիլ. թերրա սէֆիրի իլէ պիր իթթի. ֆագ հարէքէթ իյլեմէսի իչիւն Սթամպուլտաքի սէֆիրինէ թալի. մաթը մախսուսէ կէօնտերմիշ օլ. մասը տըր։

Ֆագաթ պու խաթա տախի Էրմէնիլերին խէթասը տէյիլ տիր. վէ Թերթերանը Հաբէթոնը ղազազընը թէեքին իթմէք իչիւն, էկէր միւ. նասիպ կէօրիւր իսէ, արթըգ ի. թալիա իչիւն սըրասը կէչմիշ օլ. տուղունտան, կէրիտէ գալան Ֆը. բանա, Ռուսիա, Աւսթրիա վէ Ա. լեմանիա սէֆիրլէրինէ խապէր կէօնտէրիրիզ քի, ինկիլթերրա վէ իթալիա տէվլէթլէրինին խէթա. լարընտան իճթինապ իտիլ, Էր. մէնի մէսէլէսինտէ նէ կէօնա պիր հարէքէթտէ պուլունմալարը միւ. նասիպ օլտուղունու Թերթերանը Հա. ֆլիսինին թէպտալարը օլմուշ օ. լուեօրլար։

Քէնտիսի վէ մէնսուպ օլտուղու Միւսլիման էհալիսի տախի թըպ. գը Էրմէնիլեր կիպի տէվլէթը Օս. մանիյէնին թէպտալարը տէերլէր. մի տիր։

Եօգսա մը քէնտիլերի տէվլէթը Օսմանիյէնին թէպտալարը օլտըգ. լարը հալտէ, Էրմէնիլեր տախի թէպտալարընն թէպտասը մը տըր. լար։

Պու ճիհէթի տախի Թերթերանը Հաբէթոնը խէեալաթընա համ լ. տէրէք կէչէլիմ։

Մէղքիւր կաղէթա վէ էմսալէ. րինին Էրմէնիլէրէ գարշը իզհար իթմէքտէ օլտուգլարը ատավէթ հաթթը զաթինտէ չայան պու. լունտուգլարը տայիրէտէ մահ. ֆուզ գալաճաղլարընը պիլսէք, կաղէթամըզընն սիւթունլէրի պի. հուտէ միւճատէլէլէրէ հասը իթ. մէքլիլի հիչ պիր վէճհ իլէ թէն. սիպ իթմէեէճէք իտիք։

Ֆագաթ հուսուլէ կէթիրտիք. լէրի վէ կէթիրէճէքլէրի մուզիրը նէթիճէլէր, սուս տուրմամըզը հա. միյէթը վաթանիյէմիզէ եէտիրմէ. եօրլար։

Պունլար հալէա անլայմայօր. լար քի, հէր նէ գատար ըէյ վէ արզուլէրինէ մուղայիր տախի օլ. սա, էկէր Էրմէնիլէր տախսուս իսլա. հաթլարընն իճրասը գարար վէրիլ. միչ օլտուղու կիպի վուգու պու. լաճագ իսէ, տիւնեար պիրիպի. րինէ կէչիրմէլէրինին զէրրէ գա. տար թէէսիրի օլամազ։

Մէղքիւր կաղէթալար իսթէ. տիքլէրի կիպի իչիւն հայնի թէպ. տիլ իթմէեէ չալըշմաղա սէրպէսթ տիրլեր, ֆագաթ էկէր պունլարա ալտանճաղ օլանլար վար իսէ, եալընը քէնտիլերի տիրլեր։

Պունլար Էրմէնիլերին սաքին օլտուգլարը մահէլլէրտէ վուգու պուլան մէղալիմին պիզզաթ Էր. մէնիլէր թարաֆընտան վագը օ. լուպ, Քիւրտ վէ Զէրքէզլերին գուղու կիպի սաքին պիր հալտէ պուլունմալարընը իտտաա իթմէք իւզրէ չէվրիլմէտիք թաշ պը. րագմայօրլար։

Հալպու քի, թասահուպ իթ. մէք աղմինտէ պուլունտուգլարը տավալարընն իլամը չօգտան վէ. րիլմիշ, վէ անճագ իճրասընա պէք. լէնիլմէքտէ տիր։

Մէղքիւր իլամ Պէրլին գօնկ. բէսինին 61ինճի պէնտի տիր։

Պու իլամըն սուրէթինի կէօր. մէմէք իչիւն եիւզլերինի պաշգա թարաֆա չէվիրմէնին ֆայիտէսի եօգ տուր։

Էկէր քէնտիլերի մէղքիւր 61ին. ճի պէնտին միւնտերիճաթընը ու. նումամուշլար իսէ, քէնտիլերէ պիր խրտմէթ իթմէք իչիւն, թէք. բարէն կէօղլերի էօնիւնէ գօրուզ։

«61՝ մարտ.—Պաղը Ալի՝ Էրմէ. «նիլերին սաքին. օլտուգլարը է. «եալէթլերտէ, իհթիյաճաթը մա. «հալլիյէնին իճաղ իթտիկի ըսլա. «հաթ վէ թանզիմաթը պիլա թէ. «էխիբեր իճրա, վէ Էրզէնէրէն էմ. «Ինյէնին Քիւրտլեր վէ Զէրէքէլերէն «մահհաֆալ իտէճէյինի թէճհհիտ «իտեր։»

Մէղքիւր պէնտ՝ Քիւրտլերի վէ Զէրքէզլերի Էրմէնիլերէ գարշը մուհաֆաղա իթմէլի տէմէյօր. իլա Էրմէնիլերի Քիւրտլեր վէ Զէր. քէզլերէ գարշը մուհաֆաղա իթ. մէլի տէյօր։

Էկէր Թերթերանը Հաբէթոնը վէ էմ. սալէրինին իտտաա իթտիքլերի կիպի, Քիւրտլեր վէ Զէրքէզլեր Էրմէնիլերին էմնիյէթը հալինի բալիմալ իթմէեօրլար իսէ, Պէր. լին գօնկրէսինին կէօսթերտիյի Քիւրտլեր վէ Զէրքէզլեր քիմլէ՞ տիրլեր։

Մէղքիւր իլամը վերէնլեր եա. լընը Ինկիլթերրա, Ռուսիա, Ա. լեմանիա, Ֆրանսա, Աւսթրիա վէ Իթալիա տէվլէթլերի կիպի էն մուազզամ տէվլէթլեր տէյիլլէր տիր, իլա տէվլէթը Ալիյէ պիզ. զաթ քէնտիսի տախի մէղքիւր ի. լամը գապուլ վէ թաստիգ իլէմիշ տիր։

Իշթէ թիւրք բէֆիգլերիմիզին ավգաթլըզընը իթմէքտէ օլտուգ. լարը տավանը հալի։

Պիր կիւն Ինկիլիզ ասաքիրի իլէ Հինալիլեր պէյնինտէ չէտտա պիր մուհարէպէ վուգու պուլուպ, զա. լէպէ Ինկիլիզլեր թարաֆընտա գալմըշ օլտուղունտան, գօման. տանըն օլ տէրէճէ քէյֆի կելմիշ իտի քի, ասքէր ըահաթ իթտիյին. տէ պաչլատը օնլար իլէ ահպապ. լըգ իթմէյէ։

Կէնճ պիր ասքէրին տախի եա. նընա վարարագ, օլ կիւնքի մու. հարէպէտէ նէ՞ կէօնա գահրա. մանլըգ իպրաղ իթտիյինի սիւալ իյլէտի։

Էֆէնտիմ, տէտի կէնճ ասքէր, մուհարէպէնին էն գըզկըն վագ. թինտէ սըյրա գելըճ պիր տիւշ. մէն ասքէրի իւզերինէ հիւճումի. տերէք, պիր վուրուլտա իբի պա. ճաղընը պիրտէն պիչմիմ։

Աֆերիմ գահրաման էվլատըմ, տէտի գօմանտան, ֆագաթ հէրի. ֆին իբի պաճաղընը պիրտէն պի. չէճէյինէ, եալընըզ պաչընը քէս. սէն տահա իյի օլմա՞զ մը իտի։

Էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի գահրաման ասքէր, հէրիֆին պա. չը զաթէն քէսիմիշ իտի։

Իշթէ պիզիմ գահրաման ըէ. ֆիգլերիմիզ տախի, քէնտի ճէվ. հէրլերինի՝ զաթէն պաչը տա վիւ. ճուտու տա քէսիմիշ օլան պիր տավա իւզերինէ թէճրիպէ իտէ. եօրլար։

Պիր տէ շուրասընը Թերթերանը Հա. բէթոն տօսթումուզա խալիանէ իսթարա ճէսարէթ իտերիզ քի, Էրմէնի մէսէլէսի պահսընը կիւյա բաթըրտըեա կէթիրիպ իզինի զայ իթմէք իչիւն պիհուտէ զահմէթ. լէրէ կիրիպ տէ, Ալատօլու իսլա. հաթը պահսընը հէր քէսին կէօ. զիւնէ ասգմայա չալըշմասընը։

Ալատօլունընն իսլահաթը՝ տէվ. լէթը Օսմանիյէնին տիկէր հէր գը. թասը իսլահաթը իլէ պէրաբպէր իճրա իտիլէճէք տիր։ Մէղքիւր իսլահաթ՝ ումումի իսլահաթ սա. հիֆէսինէ գայտ օլունմուշ տըր։

Ֆագաթ Էրզէնէրէն ասէն օլտուղը մահալլէրէ իսլահաթը, մէղքիւր ումումի իսլահաթ տախիլինտէ օլ. մայըպ, պունուն իչին մախսուսէն պիր իսլահաթ իճրասը գարարը վար տըր։ Վէ Պէրլին Գօնկրէսի. նին 61ինճի պէնտի տախի խասսէ. թէն օնա հասը օլունմուշտըր։

Ցօն պիր սէօղիմիզ տահա վար տըր։

Պու տա խալիանէ պիր նասի. հաթտան իպարէթ տիր։

Էվրոբա, Պաղը Ալի, վէ Էրմէ. նիլեր, պիրիպիրլերինին սէօղլերինի բէք ալէա անլամըշլար։ Վէ Էրմէ. նիլերէ մախսուս Թասավվուր օ. լունան իսլահաթընը՝ միւք ու վա. թանա, վէ տէվլէթ վէ թէպտայա նէ պէօյիւք մուհասէնաթլար հու. սուլէ կէթիրէճէյինէ էյիճէ իբնա օլմուշլար տըր։

Իմտի Թիւրք բէֆիքլերիմիզ քէնտի չախսի խէեալաթ վէ էֆ. քեարլարընը ումումուն վէ տէվ. լէթիմիզին մէնֆաաթընա ֆէտա իթմէքլիյէ պօրճու պուլունտուգ. լարընը վէ պունուն քէնտի կա. զէթաճընընը վազիֆէլերինտէն օլ. տուղունու Թանրեարագ, պիհու. տէ եէրտէ վաթանտաշ պուլու. նան վէ տահմա վաթանտաշ եաշա. եաճագ օլան էհալիյէր պէյնինտէ նիֆագ վէ ատավէթ թօխուսմլարը էքմէք քէնտի չանլարընտան օլմա. տըղընը արթըգ էօյրէնմէլի տիր. լէր։

ՐԷՍՄԻ

Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասընն վէզաֆինի միւպէյյին գալէմէ ալը. նըպ պիլիթիզան մէրկէթը ահքա. մընա իրատէի Մէնիյէի հագրէթը Բա. տիշահի շէրեֆէալլագ պույրուլմուշ օլան նիզամնամէի տախիլի տիր։

(Տէնէլ Նուսրէթիզտէ գէվ.)

27՝ մարտ։ — Թիճարէթ Օտա. լամը գապուլ վէ թաստիգ իլէմիշ տիր։

Իշթէ Թիւրք բէֆիգլերիմիզին ավգաթլըզընը իթմէքտէ օլտուգ. լարը տավանը հալի։

Պիր կիւն Ինկիլիզ ասաքիրի իլէ Հինալիլեր պէյնինտէ չէտտա պիր մուհարէպէ վուգու պուլուպ, զա. լէպէ Ինկիլիզլեր թարաֆընտա գալմըշ օլտուղունտան, գօման. տանըն օլ տէրէճէ քէյֆի կելմիշ իտի քի, ասքէր ըահաթ իթտիյին. տէ պաչլատը օնլար իլէ ահպապ. լըգ իթմէյէ։

Կէնճ պիր ասքէրին տախի եա. նընա վարարագ, օլ կիւնքի մու. հարէպէտէ նէ՞ կէօնա գահրա. մանլըգ իպրաղ իթտիյինի սիւալ իյլէտի։

Էֆէնտիմ, տէտի կէնճ ասքէր, մուհարէպէնին էն գըզկըն վագ. թինտէ սըյրա գելըճ պիր տիւշ. մէն ասքէրի իւզերինէ հիւճումի. տերէք, պիր վուրուլտա իբի պա. ճաղընը պիրտէն պիչմիմ։

Ագերիմ գահրաման էվլատըմ, տէտի գօմանտան, ֆագաթ հէրի. ֆին իբի պաճաղընը պիրտէն պի. չէճէյինէ, եալընըզ պաչընը քէս. սէն տահա իյի օլմա՞զ մը իտի։

Էֆէնտիմ, տէյի ճէվապ վէրտի գահրաման ասքէր, հէրիֆին պա. չը զաթէն քէսիմիշ իտի։

Իշթէ պիզիմ գահրաման ըէ. ֆիգլերիմիզ տախի, քէնտի ճէվ. հէրլերինի՝ զաթէն պաչը տա վիւ. ճուտու տա քէսիմիշ օլան պիր տավա իւզերինէ Թէճրիպէ իտէ. եօրլար։

Պիր տէ շուրասընը Թերթերանը Հա. բէթոն տօսթումուզա խալիանէ իսթարա ճէսարէթ իտերիզ քի, Էրմէնի մէսէլէսի պահսընը կիւյա բաթըրտըեա կէթիրիպ իզինի զայ իթմէք իչիւն պիհուտէ զահմէթ. լէրէ կիրիպ տէ, Ալատօլու իսլա. հաթը պահսընը հէր քէսին կէօ. զիւնէ օգմայա չալըշմասընը։

Ալատօլունընն իսլահաթը՝ տէվ. լէթը Օսմանիյէնին տիկէր հէր գը. թասը իսլահաթը իլէ պէրաբպէր իճրա իտիլէճէք տիր։ Մէղքիւր իսլահաթ՝ ումումի իսլահաթ սա. հիֆէսինէ գայտ օլունմուշ տըր։

Ֆագաթ Էրզէնէրէն ասէն օլտուգ. լարը մահալլէրէ իսլահաթը, մէղքիւր ումումի իսլահաթ տախիլինտէ օլ. մայըպ, պունուն իչին մախսուսէն պիր իսլահաթ իճրասը գարարը վար տըր։ Վէ Պէրլին Գօնկրէսի. նին 61ինճի պէնտի տախի խասսէ. թէն օնա հասը օլունմուշտըր։

Ցօն պիր սէօղիմիզ տահա վար տըր։

Պու տա խալիանէ պիր նասի. հաթտան իպարէթ տիր։

Էվրոբա, Պաղը Ալի, վէ Էրմէ. նիլեր, պիրիպիրլերինին սէօղլերինի բէք ալէա անլամըշլար։ Վէ Էրմէ. նիլերէ մախսուս Թասավվուր օ. լունան իսլահաթընը՝ միւք ու վա. թանա, վէ տէվլէթ վէ թէպտայա նէ պէօյիւք մուհասէնաթլար հու. սուլէ կէթիրէճէյինէ էյիճէ իբնա օլմուշլար տըր։

Իմտի Թիւրք բէֆիքլերիմիզ քէնտի չախսի խէեալաթ վէ էֆ. քեարլարընը ումումուն վէ տէվ. լէթիմիզին մէնֆաաթընա ֆէտա իթմէքլիյէ պօրճու պուլունտուգ. լարընը վէ պունուն քէնտի կա. զէթաճընընը վազիֆէլերինտէն օլ. տուղունու Թանրեարագ, պիհու. տէ եէրտէ վաթանտաշ պուլու. նան վէ տահմա վաթանտաշ եաշա. եաճագ օլան էհալիյէր պէյնինտէ նիֆագ վէ ատավէթ թօխուսմլարը էքմէք քէնտի չանլարընտան օլմա. տըղընը արթըգ էօյրէնմէլի տիր. լէ

ճարէթ Օտասը հէյէթինին իճթիմանտա ճերէյան իտէէք միւզաքէրաթըն զապթլարընը թէրթիպ վէ թանզիմէ նէզտրէթլէ, իչպու զապթլարը վէ հէյէթ թարաֆընտան թահթը դարարա ալընան էվրադ վէ մուհարրէրաթը ըէիս իլէ պէրապէր իմզա վէ Օտա թարաֆընտան քէնախսինէ հէվալէ օլունան քեաֆֆէի մուհարրէրաթ վէ լէվաեիհ վէ միւսթէհիյաթըն՝ խիւլասաի մաալէրինի մուխթասարէն գալէմէ ալարագ հէյէթէ իթա իթմէյէ մէճբուրտը։ Պիրինճի ֆասլըն պիրինճի մատէսինտէ մուհարրէր օլտուղու վէճհ իլէ, Օտայա մախսուս աէֆաթիր վէ գուրուտարթն սուրէթը մունթազամէտէ ճերէյան իթթիրիմէսինէ տիգգաթ վէ իթթինա իտիպ, զիրը իտարէսինտէ օլան քէթէպէ վէ մէմուրինը սայրէնին վազիֆէլէրինի պիթթաեին իյֆա իթտիրիր։

34° մարտ։— Թիւճճարտան ախտը լաղմ կէլէն ապօնէ պէտէլինին սորէթը խթիհսարի զամանտա պիր գէթա ճանը հէսէվէթանզիմ օլունարագ, թիւճճար թարաֆլարընտան թէսլիմաթ վուգուրընտա մէզքուր գօչանըն խանէի մախսուսբկտան գաթ իլէ ախզընը միւպէյէին վէրիլէճէք մագպուզ սէնէտի՝ բէիս վէ սանարդքեար վէ քեաթիպ թարաֆընտան իմզա՝ Օտանընն մէօհրը բէսմիսիլլէ թէմհիր օրունարագ՝ քեաթիպի հասսըլաթը եէվմիյէսինին մրգտարընը միւպէյէին պէտէր մահրն իրատ վէ մէճարրիֆինին պիր գբթա տէֆթերինի պիթթանզիմ հէյէթէ թագտիրիտիմէք իւզրէ սանարդքեարլըգ վազիֆէսինի իյֆա իտէն մէմուրա իթթիֆաքներ, վէ իսթիֆա իտէճէյի հեր նէվ խարճ իչուն գօչանը վէ բէիս թարաֆընտան իմզա վէ նիւմերօսը վազ օլունարագ պէր մինվալը մէշրուհ ճէնվէլլի մագպուզ սէնէտինի ամհալը մէսալիհ եէտինէ իթա իտեր։ (Ցէվամ)

ՀԱՅ ԱԶԳԻՆ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆ ԵՒ ԼԱՎԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ (1)

«Նոցա որք ոգէտ են, ուսուցէք որքան աւելի բան որ կրնաք. ընկերութիւնն յանցաւոր է եթէ ձրի կրթութիւն չընտայ, պատասխանատու է դիշերին համար զոր կը գործէ։» Վ. ԻՒԿՕ

Գ.

Ինչո՞վ կամ ի՞նչպէս կ'ազդէն ազգերն.

—

Ազգերն ո՛չ լեզուով, ո՛չ կրօնքով, ոչ աւանդութիւններով, այլ արհեստով կ'ապրին ազգերն։—Ահա նոր գաղափար մ'ալ, ահա նոր վարդապետութիւն մ'ալ զոր կը յայտնէ Ցօքդօռ Փէշտիմալճեան։ Այլ նախ ի՞նչ կիմանայ պատուարժան Ցօքդօռն ազգէ բառով. անանի՞լ թէ մնալ, տեւելը

Եթէ նիւթական իմաստով կառնու սոյն բառն, ո՞չ ապաքէն Լաբալիսեան ճշմարտութիւն մը յայտնած կըլլայ ներկայ պարագային մէջ. զի, բաց ի վայրենիներէն որք դարձեալ ամենանախնական արհեստ մ'ունին, հարկաւ բոլոր ազգերն ալ արհեստներ գործելով կամ հողն հերկելով կամ առևտրով կը հայթայթեն իրենց օրապահիկն։— Ու արհեստից ու հողագործութեան ու վաճառականութեան զարգացումն՝ անդամ մ'ալ հուչակենք՝ համեմատական է ժողովրդեան մ'ընդհանրապէս մտաւոր զարգացման, և բնական ու ցեղական հանգամանաց։

Իսկ եթէ պատուարժան յօդուածագիրն ազգէ բառով կ'իմանայ բարոյական էութիւն ունենալ, ուր իր էութեան գիտակցութիւն ունենալ, ամէ ամ, դարէ դար զարգանալ ու քաղաքակրթութեան մէջ յառաջանալ—ըստ որում ազգաց վրայ է խօսքն,—կըրնամ պատմութեամբ ու իմաստասիրութեամբ հերքել պատուարժան ընդդիմախօսիս վարդապետութիւնն։

Եւ Հայոց պատմութիւնն ի մասնաւորի ծայրէ ծայր հերքում մը չէ՞ միթէ Ցօքդօռ Փէշտիմալճեանի կարծեաց։ զի այն պատերազմունք զորս կը յիշատակէ մեր պատմութիւնն, ընդհանրապէս կրօնական պատերազմունք եղած են։ Երբ Հայն ի վանդի տեսած է կրօնն, նա մուցած է բոլոր մարմնական հոգերն, բոլոր նիւթական շահերն, բոլոր աշխարհական ըզբաղումներն, և փութացած է պաշտպանել իւր տաճարներն, ոյց սրբազան նուագներովն օրօրուած է իր մանկութիւնն, ուստի ընդունած է առաջին լոյսն, ուր ընդնշմարած է վերջին ու յաւիտենական լոյսն, ուր աղբատ մեծատան հպարտաթ ընդունուած է, ուր Ֆիւնանդ՝ զօրութիւն զգեցած է, ուր տարաբախտ՝ ըսփոփանք գտած է, ուր՝ յուսահատ՝ յուսով համակուած է հանապազ։ Հայ ազգն յարաժամ պաշտպանած է բարոյապէս կամ նիւթապէս հալածեալ Հայաստանեայց՝ ազատապանած եկեղեցին, ուր օրհնութեամբ կը յիշատակուին իր դիւցազունք ու սուրբք։ սրբուհիք ու դիւցազնուհիք։ եկեղեցին, ուր իր անարատութեան ու վեհութեան մէջ կը գտնէ յար Հայիպկան սքանչելափառ բարբառն։ եկեղեցին, ուր Եհովան կ'որոտայ և ուր Բարձրելոյն մարգարէք յաւիտենականին հզօր զօրութիւնն հրեղէն բանիւք կը հռչակեն։ եկեղեցին, ուր կ'երեւայ Յիսուս և մանկտին զորս կ'երանէր։ և կանայք զորս պիտի բարձրացնէր, և աղքատք զորս մեծատանց պիտի հաւասարեցնէր, և երկրային օրինօք դատապարտեալք զորս երկնային օրինօք պիտ' արձակէր, և գերեալք զորս պիտ' ազատէր։ եկեղեցին, ուր Սուրբ Հոգին աղաւնակերպ կը թռչտի, ուր մանուկն ի դիրկ՝ Տիրամայրն Մարիամ կը ժպտի,—ժպիտ Աստուածայի՞ն որ տիեզերաց վրայ կը տարածուի, որ ի խորս հոգւոց կը սփռուի, որ մարդ ծնեալսերութիւն ու կուսանաց համեստութիւն կազդէ, որ կանայց ու արանց երանութիւն կաւետէ։

Ո՞ Մայրագորով եկեղեցիդ Հայաստանեայց, ո՞ սուրբ եկեցի Քրիստոսի, ո՞րքան կենդանի և ո՞րքան կենդանացու ես դու։ քու ծոցոյդ մէջ է կեանքն, քու ծոցոյդ մէջ է անմահութիւնն։ քու կամարացդ ներքև կը պարզուին վեհագոյն տեսարաններն ու կը բարբառին վեհագոյն ձայներն։ անդ կը յեղյեղուի ամենախորին, աստուածային այն բանն որ հիմունքն է քրիստոնէութեան, որ հիմունքն է իմաստասիրութեան, որ հիմունքն է մարդկութեան։ Ոչ միայն հայոց, այլ և ճշմարտութեամբ կեցող մարդն։ Նոյն աստուածային շրթունքն են որք կը կրկնեն Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ծոցն, ու մեկ ծայրէն ի միւս ծայրն Հայաստանեայց աշխարհին ու հաճայն աշխարհին։ Ե՞ւ ա՞ւ եկի յաշխարհ։—Արդարև, երբ աստուածամարդն աշխարհի վրայ երևեցաւ, ամեն ինչ որ իմացական, ամեն ինչ որ բարոյական, ամեն ինչ որ աննիւթական էր, եղծման, անկման ու խաւարման մէջ էր աշխարհի վրայ։ Մարդկութեան առաջնորդք՝ արքայական ծիրանեաց ներքև՝ անասնական կրից մատնուած, վարչութիւնն անանուն էակաց կամ անանուն դիպուածին թողուած, իսկ ժողովուրդն, ի՞նչ կը խնդրէր, ի՞նչ կը գոչէր ժողովուրդն։ «Բանեմ եղ վերջնոյ հաց և սեսարան...»

Ահա, Պարոն հացապաշտներ, Պարոն նիւթապաշտներ, ահա ուր կը յանգի, ահա ինչ պտուղ կ'արտաբերէ նիւթապաշտութիւնն։ ահա ուր կը հասնի ժողովուրդ մը, որ զուրկ է լոյսէ, որ զուրկ է դատարարակութենէ։ —«Ժողովուրդք արհեստով կ'ապրին» կ'ըսէք։ «Ժողովրդոց համար կրթութիւն ու դատարարակութիւն երկրորդական, անօգուտ բաներ են» կը քարոզէք։ Մօտիլին կամ Մոնֆէռիին կը յղէ՞ք այն անձն որ ձեզ խօսի լեզուի, կրօնի, մտաւորութեան բարոյականկեանքի վրայ։—Մոնդէսքիէօ (2) կը հաստատէ ըստրուկ ժողովրդոց անկարողութիւնն։ դուք՝ ի հեճուկս ութեատասներորդ դարուն իմաստասիրութեան զոր կ'անձնաւորէ Մոնդէսքիէօ՝ մտաւոր սարկութեան ջատագով կը հանդիսանաք։ դուք Ռուսիոյ, սարկաց երկրին մէջ, օրինակներ կը փնտռէք։ դուք փատեր կը փնտռէք հեղինակաց մէջ որք հեղինակութիւն չունին։ դուք ոյժ կը փնտռէք գիտութեանց մէջ որք ձեզ անծանօթ կը թուին։ դուք՝ փոխան ինձ հետ(3) ու համայն ողջամիտ անձանց հետ՝ բարենորոգում պահանջելու կրթական հասատատութեանց մէջ սա բարեփոխում կրթական ընկերութեանց նպատակին մէջ, միջնադարեան սուտերներեաս նման կը շրջիք ազգին մէջ, ու կ'երևիք օրագրաց մէջ՝ արհեստասիրութեան պատրուակաւ։ «Ամբոստ, խաբեբա՝ խաղաղարար։ գերեզմանի խաղաղարար» քարոզելով ու պատուիրելով Հայ Ժողովրդեան։

Կ'ուզէիք որ չահամոյութիւնն Հայոց միակ յատկութիւն ըլլար։ կ'ուզէիք որ բանաստեղծին խօսքն իրանար Հայոց համար։

«Լուայ ուստեր՝ Հրէից այս ազգ նրմանի,
Ցրուեալ ցանեալ յո և շահուն յոյս տանի։»

Դուք՝ գիտեմ՝ պիտի ծիծաղիք իմ վրայ, եթէ ձեզ ըսէի թէ Հրեայք ալ ոչ միայն հացով, այլ իրենց Աստուածաշունչով կան ու կը մնան աշխարհի վրայ։ Պիտի ծիծաղիք իմ վրայ, եթէ ձեզ ըսէի թէ Հոմերոս վերաշինեց այնցուն նաստանն որ օրըստօրէ կ'ընդարձակի բարոյապէս ու նիւթապէս։

Դուք պիտի ծիծաղիք իմ վրայ, սակայն պատմութիւնն ալ պիտի ծիծաղի ձեր վրայ։ —Էր երբեմն Միջերկրականի մէջ երկու քաղաքներ կային դէմառդէմ։ Միոյն էութեան, միոյն դատարարակութեան հիմն ու նպատակն ու պակն էր մարմնոյ կորոյն։ Գիտութիւն, բանաստեղծութիւն, գեղատառք ու գեղարուեստք արտաքսուած էին այդ քաղաքէն ուր օրէնք մը կը վարձատրէր ճարտար գողութիւնն։ ուր այլ օրէնք մ' ի ծով կը գահավիժէր տեղծ մանկութիւնն։ . . . Ահա մինչև ուր կը տանի ժողովուրդ մը՝ այն դատարարակութիւնն որ առարկան է միմիայն մարմինն, միմիայն նիւթական էակն, ձեռքն ու ոտքն ու . . . փորն։ Գողութեան, գազանութեան, մարդասպանութեան և հուսկ ուրեմն կոստեան, այո՛, կը դիմէ նիւթապաշտ ժողովուրդն։ —զի Լակեդեմոն անուն մ'է միայն այսօր։ մինչ իր ախոյեանն Աթէնք, որ առաջին դիքն Աթենաս էր, իմաստից ու գեղարուեստից աստուածն է որ մրցահանդէսներէն յառաջ կ'անցնէին հանճարոյ հանդէսներն, որք զօրանոցներէն վեր կը բարձրանային արուեստական ու իմաստասիրական դպրոցներն։ որ իմաստունք թագաւորաց կը հրամայէին, որ աշխարհակալք աւերակաց մէջ կանգուն կը թողուին բանաստեղծին խրճիթն։ Աթէնք՝ կ'ըսեմ՝ զոր իր վեհապանծ պերիկլէոն՝ Ցօքդօռ Փէշտիմալճեանին համակրանցն առարկայ թերթն, Մոսիո Ցօքդօռ Փէշտիմալճեանին համակրանցն առարկայ թերթն, հաւասարապէս, աւա՜ղ, ոչ են նոր երևոյթներ համար։ «Ցաւալի է —կը գրէ սոյն թերթն նոր երևոյթներն ներքև ծանօթութեան մէջ— ցաւալի է, որ երեկուան Մոնի մէջ բացատրուած անձնական դէպքերու նման դէպքեր, ինչպէս նաև այդ անձին ծայրայեղ և անքաղաքավար լեզուն Մեծն. ՊէՍ կը նուազեցնեն այս բարձր նենգողներուն արժէքը։»

Ցաւալի է՞— կը հեծէ Գրասէր Ատոմ՝։ Մոսիէն յետոյ—ցաւալի է՞ որ նոր երևոյթներ վարդապետութեան շնորհիւ՝ հէգ Նիկողոսեանն հեծէ այն «համակրական ջատագովութեանց» վարդերուն ներքև, զորս արք թէ կանայք, մանկունք թէ ծերք, պօլսեցի թէ գաւառացի Հայք կը տեղան Մշէի սուսերամե՛րկ օգնական—խմբագրին վերայ։

Թոյ՛ երևոյն կրնա՞ն կոչել արդեօք Հայ գրական աշխարհին մէջ զինուորի մ'ու վիրաբոյժի մ' երևումն, ոյց մին արշաւասոյր կ'ընթանայ վէրքեր բանալով, ոյց միւսն վէրքերն իրրու դարմանել կը ջանայ։ . . . Նոր վէրքեր բանալով։—

ԴՐԱՍԷՐ ԱՏՈՄ

Վրէպով։— «Ա. Պարոն Ցարութիւն Մրմրեան» հատուածոյն հետագայ պաբերութեան մէջ աւելորդ տպուած է «ամեն» բառն։ «Երկրաւոր այն ոգն մեր Աշխարհաբարին ալ վրայ»։

ԱԻԱՆԴ ՀՐԱՖԵՇՏԻ

—

ՇՆՈՐՀԱՇՈՒՐ ԴՈՏԵՐ
ՍԱՆԴՊԻԳԱՑ ԱՔՅԹԵԱՆ
ՄԵԶՊՈՒՐԵԱՆ ՀԱՅԱԿԱՆՈՒՇԻՑ
ԴՐԱՖՏԻՆ
ՈՐ ՑԻՒՍԿԻՏՍԱՐ

—

Լոյս արփեանոյն օրակիր
Զև աւարտեալ դիւրն էր հիւ,
Խաղաղ էր ժամ Տէրունին,
Վարդ ընդ շուշան ցոլային.
Նրաւոյ վրսեմ քաղցրաբար
Ցանկարծ ի յուսնն իմ եհար
Ըզմեղեդիս դաշնակին
Ի տան Վեհի Մշեցոյին։
Ցանմահական օթևան
Դափնի ի գլուխ պրճնեալ սան,
Ըզյաղթանակ գիտութեան
Փողէր քեզ, ո՛վ Սրբազան.
Եւ ըզ սրբոյն հուսկ ողջոյն
Հանդիսադիր որերոյն
Տրուեալ, գոչէր՝ Ո՛հ բարեաւ
Մընա՛յք եղբարք, քորք իմ՛ բնաւ։
Զուարթո՛ւն անմահ, ո՛վ հրեշտակ,
Լուսոյ՝ յուսոյ վառ՝ ի պսակ,
Զոր պերճ՝ ի թագ արդ ՆԵՐՍԷՍ՝
Պայծառացոյց յայս կըրկէս.
Ցո՞ղ, ո՛վ Հայ կոյս, սաւառնիս,
Իղձ դու կըրտսեր քերթողիս։
Քայլեցդ ըզ կնի փափկասուն,
Քանի՞ նախիրք և արիւն
Տըգիտութեան գոռ մարտկաց
Հոսեն ի մէջդ քաջ՝ ի բաց,
Քանի՞ աղունք՝ ի տապաստ
Անկեալ՝ ՝նդ ոտիդ բարեբաստ,
Եւ դրօշ լուսոյն հոլաթև
Ծածանի յամպ պարզեալ զքև։
Ո՛չ կապիտող բարձրարերձ
Ցոր Տարպէյեանն է միշտ մերձ,
Ո՛չ հիւսք դափնեաց սատ երբէք
Քեզ քաջալերք չէ քուչէք,
Այլ սիրտդ վահան, իղձդ թև
Շո՛յտ խոյանալ և թեթև,
Դէմք անտիսուր, հերդ՝ ի սփիւռ
Ծըրձացեալ զիրդ՝ ի զեփիւռ,
Սուրա՝, ընթա՝ անկայուն,
Զդափնի լուսոյդ դու Հայոյն
Տա՛ր՝ ողջունիս ընդ աւանդ
Վեհից Մասեաց սարաւանդ,
Ուր հարսն այրի սնաստղոյ
Բաղմի յարտասր՝ ի յոդող,
Զընկեա՝ ըզդիրն իւր վշտաց,
Փարատեսցին ցաւք և լաց.
Եւ դու զուսման բրաբան
Զանեա՝ դրստեր նշմին, օ՛ն։

(ԱՓ ՅՈՒՆ ՅՕՐԻՆԵԱԼ)

Ց. Գ. ՄԸՐՄԸՐԵԱՆ

26 յուլիսի 81 յիւսկիւսար

—

Տօգթէօր Կ. Գալուստեան էֆէնտինին Բաթրիգ վէքիլի Գեր. Բուսնուգլեան Հայրա սթիտէքի խթիտանամլի թագտիմ իթմիշ տիր։

Գերապատիւ

Պատրիարքական վոխանորդ Հայր Սուրբ Գէորգ Ծայրագոյն վարդապետ Բուսնուզլեան,

4691 թիւ 1881 յուլիս 10 Մանրէ էֆէնտիս լրագրէն կը տեղեկանանք որ 1881 յուլիս 6 թուականով այսինքն (լրագիրը դրուելէն) 4 օր առաջ Վասիլուհի ճերահեանի մը կողմէ և Գրիգոր Աբգարեան (Արզուհալցի Գրիգոր) էֆէնտիի ձեռօք խնդրագիր մի մատուցուեր է ի Պատրիարքարան ինձ դէմ դատ վարելու։

Թէ և քանիցս բաւականէն աւելի փաստերով ծանուցի վերոյիշեալ լրագրոյն խմբագրին որ խնդրագրին մէջ նշանակուած թէ պահանջը և թէ միւս ըսուածները զրպարտութիւն են, սակայն խմբագիր էֆէնտին դեռ կը շարունակէ իւր կողմանէ ևս յիշեալ շինծու դատը պաշտպանել զիս նախատելով։

Գերապատիւ Հայր, իւր խնդրագիրը 4 օրուան մէջ լրագրաւ հրատարակող անհամբեր դատախազը ամիսէն աւելի է երևան ելած չէ իւր դատը վարելու, մինչդեռ Մանրոդ լրագրոյ մէջթէ՛ ինք, թէ՛ նորա փոխանորդը արդուհալճի Գրիգոր էֆէնտի և թէ խմբագիրը անդադար կը հրատարակեն շինծու դատը և կաշխատին զիս վատահամբաւելու։

Ուստի կաղաչեմ, եթէ ստուգիւ Մանրոդի մէջի վերոյիշեալ խնդիրը յուլիս 6ին մատուցուեր է ի Պատրիարքարան, կաղաչեմ անմիջապէս միտ դրուի, կամ յանձնուի որու որ անկ է, որպէս զի Մանրոդի էֆէնտիի տպագրատունը դացող դատախազը կամ անոր փոխանորդը արդուհալճի Գրիգոր էֆէնտին բերել տուելով դատին կեղծ լինելը կամ ոչ՝ հրատարակուի և այսպէս Մանրոդի մէջ ինձ դէմ անընդհատ, անտեղի և անպատկառ թշնամանաց վերջ տրուի։

(Ստորագրեալ)

Ամենախոնարհ և հնազանդ ծառայ Ձեր

Տ. Կ. Գալուստեան

1881 օգոստ. 7

Կ. Պոլիս

—

ՄԻԻԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

Բիֆորմ կաղէթասրնըն Պերլինտէն ալտաղը մալիւմաթա կէօրէ, Ավթրիա իմբէրաթօրու Ֆրանսուա Ժոզէֆ իլէ պազը Ալէման բրէնսլէրինին միւլագաթը՝ Պատտուգասրնա գրալ իւնվանընը վերմէք իչիւն իճրաի միւզաքէրէտէն իպարէթ օլաճագմըշ։

—

Թունուզ Պէյլինին իքինճի պիբատէրի Սի-Թայիպ պէյ՝ Ֆրանսա լէհինտէ իպրազը Թէվֆճճիւհաթ իթատիկինտէն, մայիս 12 թարիխի ահտնամէ իմզալանմազտան էվվէլ Թունուզ պէյի Սատրդ բաշանըն պու ահտնամէյի իմզալամայաճաղը զանն օլունարագ անըն ազլէյէ եէրինէ տեսրլ վէլիի ահտ օլան պէյրիւք պիբատէրի Սի-Ալի-պէյինասպ իթմէյիպ, միւշարիէյհ Սի-Թայիպ պէյի Թունուզ էմարէթինէ նասպ ու Թային իթմէք նիյէթի պուլունմուշ իսէ տէ, մուախխարէն Սատրդ բաշա՝ ահտնամէի մէզքիւրը իմզալայընճա, արթրդ պու նիեէթտէն վազ կէչիմիշ օլտուղընտան, մումայիէյհ Թայիպ պէյ ինֆիալ իտերէք էնթրիգէր գուրմայա պաշլամըշ, վէ քէնտիսինէ պիր ֆրգա թէշքիլ իթմէք իչիւն Արապլարը գանտրմաղա չըգըմըշ տրը։ Վէքիլխարճը Սալահ—Հապար՝ Մաթէօր օվասընտա պուլունան չիֆթլիկինտէ պազը աշիրէթլէրի պաշընա Թօրլամագտա իմիշ։ Մումայիէյհին միւշպիր վէ մահրէմը էսրարը՝ Թունուզտա մուգիմ իթալիա գոնսօլոսսանէսինին պիրինճի գավասը Մուսթաֆա տրը։

—

Բէթէրսպուրկտա տէվերան իտէն պիր չայիրա կէօրէ, Իւչինճիւ Սլէքսանտրէն միւրէպպիի սապգը օլուպ չիմտի տախի հէյեթը վիքէլա ազասընտան պուլունան, վէ իմբէրաթօրը միւշարիէյհին բէք զիյատ թէվֆճճիւհինի գազանմըշ օլան Մ. Բօպէտոնօսէվ իլէ Բուսրուհանի մէնէտտարան միանընտա պիլ գիյլ ու գալ հուսուլէ կէմիշ օլմաղա, պու վագաատան տօլաը մումայիէյհ Մ. Բօպէտոնօսէվին մէվգիսի սերայը իմբէրաթորիտէ խայլիտէն խայլի սարսըլմըշ տրը։

—

Պէլկրատտան 13 օգոստոս թարիխիյէ եազըլտըընա կէօրէ, Թիւթիւնին կէօմրիւիւ արթըրըլմըշ օլտուղընտան թէքմիլ Թիւթիւնճիլեր տիւքքեան վէ մաղազալարընը գարամըշլար տրը։

—

Սոֆիատան խապէր վերիւտիկինէ կէօրէ, մուխալէֆէթ ֆըրդասընըն իքի բէիսլէրի պուլունան Մ. Զանգօֆ իլէ Մ. Սլավէյգօֆ՝ Ինկիլթերրա տէվլէթի թարաֆընտան Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ կէօնտերիլէն պիր նօթա իւղերինէ, սալը վերիլմիշլէր տիր։

—

Զարատա մուգիմ Օսմանը պաչ չէհպէնտերի Ազարեան էֆէնտի էվվէլքի կիւն վարնա թարիգիյէ Սթամպօլա կէլմիշ տիր։

—

Բէթէրսպուրկտա Նովէլ կաշէն նամըյլա պու տէֆա եէնի պիր կազէթա նէշր օլունուպ, պու կազէթա՝ ալթը այ իչիւն թաթիլ իտիլմիշ օլան կիւրը եէրինէ բօլիթիգա նէշրիյաթընտա պուլունաճագ տրը։

—

Թուֆֆ նամ պէյլիք մթբաը իւչ թապուր բէտիֆ ասքէրինի համիլ օլտուղու հալտէ տիւնքի կիւն Գարատէնիզ հարէքէթ իթմիշ օլմաղա, նէֆէրաթը մէրգումէյի օրատա լաղմ կէլէն իսքէլէլերէ չըգարաճագ տրը։

—

Հօպարթ բաշա իլէ մատամասը եարընքի բաղար կիւնիւ վարնա թարիգիյէ Սթամպօլա վիրուա իտէճէքլէր տիր։

—

(1) Ներկայ յօդուածս շարունակութիւնն է Ցօքդօռ Փէշտիմալճեանի առաջին յօդուածոյն հերքման, որ այլ հրատարակութեանց պատճառաւ ընդհատեցաւ։

(2) Ոգի օրինաց, Գիրք Թ։

(3) Բաց ի մասնաւոր հրատարակութիւններէս՝ տեսէք անցեալ տարի Մասիսին մէջ ազգային կրթութեան վրայ քննադատական յօդուածներս։

Մ. Հիւմպերթ Գրիսբիին նամ Իթալիան՝ օտուանտան վէ սամանտան մամուլ պիր չալկը իյճատ իտիւպ, իսմին ֆիլոֆոն (քանի օտուանտան սէս չըգարան) գոյմուշ վէ պու մուզիգատան հայրէթ. պախչ սէտալէր չըգարմաղա մուվաֆֆագ օլարագ, կէրէք Ամերիգատա վէ կէրէք Էւրոբատա բաթախթ վէ պէօյիւք չէհրլէրտե թէրէննիւմ իթմիշ վէ թահսինի ումումիյէ մազհար օլմուշ տըր։

Մուհիտի մումայլէյհ պու տէֆա Սթամպօլա կէլէրէք, պուրատա տա օտուն վէ սամանտան մամուլ չալկըսըյլա պիր գօնսէր վէրճէճէքմիշ։

ԹԷԼԵԻԿՐԱՖ

Ամերիկա

(Պոս ոսոդ կէլէն Բէլէյրոֆլը)

Լօնտրա 19 օգոստ, Գոնթ Կրանվիլ՝ Էսարէթէ գարը օլան չիրքէթին պիր հէյէթը մէպուսէսինէ ճէվապէն պէեան իթմիշ տիր քի. հիւքիւմէթ՝ Մըսըրտա վէ Պահրը Ամէր (Գըրմըզը տէնիզ) սէվահիլինտե էսիր ախզուլիթասընըն մէնի զըմիրնտա Մնամքիմ իլէ խարթումա սելահիհայէթը թամէյի հահդ գօնսօլոսլար կէօնտէրմէք Նիյէթինտե տիր։

Մէճլիսը մէպուսան՝ Իրլանտա գէրբա գանունը լայէհասը ալէյհինտե օլան Մ. Բարնէլին պիր թէքլիֆնամէսինի 30 բէյէ գարը 88 բէյ իլէ բէտտա թթմիշ տիր։

Նիւ-Եորգ 19 օգոստ. Ջէնէրալ Կարֆիլտ տուն էյիճէ իտի. միշարիէյհ պիր ազ չէյ եէյէպիմիշ տիր. բէյ տեր բէյ հալի էյիլէշմեքտե տիր։

(Լէլանդ Հէրալտ մախսուս Թէլէկրաֆ)

Ամինա 18 օգոստոս Գասանտրա ֆրգասընա մէնսուպ տիկէր պիր հայտուտ տիւնքի կիւն բօլիս թարաֆընտան թէվգիֆ իտիլմիշ տիր։

Գունտան էվվէլ թէվգիֆ օլունմուշ օլան հայտուտ՝ Նիգօլա Բօլիէլէօս նամընտա օլուպ, Մ. Սուլթէրի տաղա աշբրան հայտուտլարը բէիսի օլտուղու թէպէյէուն իլէմիշ տիր։

Նիգօլա Բօլիէլէօս թէնէտօս (Պոդչա) ատասընտան տըր։

Լօնտրա 19 օգոստոս Ցիւն ագշամ մէճլիսը մէպուսանտա իյրատ օլունան պիր սիվալէ ճէվապէն Սըր Զարլս Ցիւգ տէմիշ տիր քի «Ֆրանսա տէվլէթի՝ մէվճուտ օլան ահտանամէնին ահքեամը տահա իլ մահ մէրի իւլ իճրա թութուլմասընա բազի օլմասընընտան, ինկիլթերրա տէվլէթի թէճտիրը միւզաքերթա միւպաշէրէթ իթմէմիշ տիր։»

Մէճլիսը մէպուսան՝ էքի կիւն միւզաքէրէտէն սօնրա տիւն ագշամ իրլանտատա նիզամնամէի զէճրիյէնին սուրէթը իճրասընտան օտայը Մ. Բարնել թարաֆընտան վէրիլէն պէյաննամէնին ըստտինէ գարար վէրմիշ տիր։

Հիւքիւմէթ շիւպհէ թահթընտա օլարագ թէվգիֆ իտիմիշ օլան էշխասըն տէրհալ թախլիյէի սէպիլի իճրա իտիլմէսինէ բազի օլմայօր։

Պու սապահ չըգան կազէթալարտա նէյր օլունան պիր թէլէկրաֆա նէզարէն, Ամիղանիսթան էմիրի՝ պիզզաթ ասքէրինին ըէսը գօմանտասընա կէչէրէք գանտահարա տօղրու հարէքէթ էյլէյէճէք տիր։

Էն սօն բաբօրթօնուն մէալինէ կէօրէ, Ամէրիգա բէիսի ճիւմհուրը ժէնէրալ կարֆիլտին վիւճուտինտե կէօրիւլէն իֆադաթ տէվամ իթմէքտէ տիր։

ԻԼԱՆԱԹԸ ՄԻԼԻԷ

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

— . . . Խմբագիր

Ըստ ազդարարութեան՝ անցեալ կիւրակէ օր Օգոստոս 2 Ազգ. Հիւանդանոցի արհեստարանին մէջ պատրաստուած կօշիկներու Ս. ին վիճակահանութիւնը նոյն հաստատութեան դիմացի պարտիզին մէջ 'ի ներկայութեան ժողովրդեան ժամը 7 1/4 անցած տեղի ունենալով, հետևեալ Մեծ. անձինքը շահեցան.

Բաժին Թիւ

Ա. 119 Մ. Գրիգոր Յօնիկեան (Բառլաճըլար)
Բ. 311 Ազգ. Հիւանդանոց
Գ. 20 Մ. Գէորգ Ղազարոսեան Նիկոմիդացի
Դ. 193 Եղուպ Նշաստաճեան
Ե. 200 Գարեգին Մերկերեան
Զ. 111 Նիկողայոս Յորդանանեան
Է. 315 Տ. Ս. Մանուկեան
Ը. 124 Մկրտիչ Գազանճեան
Թ. 54 Ազգ. Հիւանդանոց
Ժ. 42 Յարութիւն Թիւլեան
ԺԱ. 307 Գ. Ս. Ֆռէնկեան
ԺԲ. 126 Մ. Նայիտ Ասատուրեան
ԺԳ. 130 Ազգ. Հիւանդանոց. Յովսէփ Խաչատուր և ընկերք
ԺԴ. 190 Գէորգ Հէքիմեան
ԺԵ. 165 Յովհաննէս Իւլգարնատաչեան

Ուստի կը հրաւիրուին յիշեալ Մեծ. անձինք անձամբ գալ 'ի գրասենեակ Ազգ. Հիւանդանոցի 'ի մեծ Նոր խան թիւ 49, և ընդունիլ զանոնք.

'ի Դիմաց Հիւանդանոցի. Հոգաբարձ.
Ատենադպիր
Յ. Ֆինէրճեան
5 Օգոստոս 1881
Մեծ-Նոր խան

—

Խմբագիր,

Ազգ. Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն կը փութայ հրատարակել Ձեր պատուական լրագրոյն միջոցաւ ցուլիս ամսոյ նուիրատու ազգայնոց ցանկը.

Ս.ԺԴ. Դ.ԿԴ.

Յովսէփ Էֆ. Ազարեան՝ ձեռամբ Հաճեան Անտոն Էֆ. 324
Մեծ մաքսի բեռնակիր եղբարք 150
Մանզուսէի Էֆէքեար Պատրագրոյ խմբագրապետ կարապետ Էֆ. Փանոսեան 63
Հօխայ հացի համար 100
Սիմէոն Էֆ. Մելքոնեան թիւլպէնտճի, Պատրիարքարան ուսեցած դատի մը համար 80
Բարեսեր անձ մը՝ ձեռամբ, իւլ գարնտաչեան Յովհաննէս էֆէնտիի 60
Գէորգ Էֆ. Պօհճալեան 54
Ազխավաճառ Մ. Ստավրաքի 52
Գրիգոր Էֆ. Մանկալճեան 50
Ոսկերիչ 50
Խորասան գիւղի բեռնակիր եղբարք 50
Արզը օղլու Ստավրաքի 40
Գումգաբու Ցիգրան աղայի սրճարանէ հացագին յունիս ամսոյ 20
Ինն հարիւր ութսուն դ.կն. 980

Յովհաննէս էֆէնտի Եսայեան 200 հատ ձմերուկ.

Մեծ մաքսի բեռնակիր եղբարք 9 հատ ոչխար, 250 հօխայ հաց, 112 հօխայ բրինձ, 16 հօխայ խուրմայի իւղ.

Հիւանդանոցիս խոհարար Պ. Նազարէթ Արապեան 25 հօխայ շաքար, 25 հօխայ իրմիկ, 10 հօխայ իւղ, 2 հօխայ բիբինճ ունու, 1 1/4 հօխայ վարդեղուր, 50 տրամ չէքերճի պօյասի,

Բարեսէր ոմն 2 1/2 հօխայ հաց։

Զրավաճառ Գէորգ աղա. ջուր 6 տակառ. (Գայլշ տաղի)

Յակոբ Գուրգէն Էֆ. 50 օրինակ Ուղևորութիւն Յ.Մէնս և 'ի Զմիւռնի,

Մեծապատիւ Յարութիւն էֆ. Մանուկեան, իւր սովորական բարեսրտութեամբը, ինչպէս ուրիշ առթի մէջ, այս անգամ ևս բարեհաճեցաւ նուիրել (20) քսան Օսմ. ոսկի.

Նաև 'ի նպաստ Ազգային Հիւանդանոցի շրջաբերութեան հանուած նուիրատոմսերը շրջաբերելու համար յանդրիանուպօլիս կարգեալ մանաժողովը, որոյ անուանքն են.

Մեծ, Ռուբէն էֆ. Քէրէստէճեան, Մեծ. կարապետ Հէֆ. Ս. Բաբաղեան, Մեծ. Համբարձում էֆ. Թ. Մէնղիլճեան, Մեծ. Յովհաննէս էֆ. Ն. Բաբաղեան, թէրհաչիւ (1000) հազար դահեկան յուզարկած է մեզ։

Հոգաբարձութիւնս թէ լիչեալ նուիրատու ազգայնոց և թէ Պատ. Մասնաժողովոյ անդամոց իւր խորին շնորհակալիքը յայտնելով, յոյս մեծ ունի թէ սոցա օրինակին հետևողներ կունենայ 'ի մխիթարութիւն թշուառ պատսպարեալց։ Մնամք յարգանօք

'ի Դիմաց Հիւ. Հոգաբարձութեան.
Ատենադպիր Ատենապետ
Յ. Ֆինէրճեան Մէյէյել Յակոբեան
5 Օգոստոս 1881
Կ. Պոլիս

—

Մայրենի լեզուին մեծ ծառայութիւն մատուցանող Սերովբէ էֆ. Թագաւորեանի վերջերս Հայերէն լեզուագիտութեան նոր ոճի մը փորձ անունով հեղինակած տետրակը կը ծախուի Բերա Մեծ փողոց Լօրէնց է Բէյլ գրավաճառատունը թիւ 457։

3—3

ԻԼԱՆԱԹ

ՊՈՒ ՄԷՍԼԷԳԷԹՏԷ ԱՃԱՑԻՈ ՎԷ ՈՒՄՈՒՄԻ ԽԱՍԹԱԼԸԳ

—

Նասըլ քի պիր խրիստոս պիղիկէճէ օսյար, էօյլէ մէ պու խասթալըգ կիզլի սուրէթտէ իւսթխմիւզէ հիւճիմ իտէր։ Պու խասթալըգա միպթէլա օլանլար՝ կէօյիստէ վէ գասպուրկալարտա վէ պազէն սըրթտա պիւկ ալրը տուտեարլար։ Իւսթէրինէ օսանճ կէլիր վէ ուլումագ խաթէրլէր.աղըզ՝ խուսուսի իլէ սապահլարը ֆէնա տըր։

Տիկլէր եաքըկան պիր մատտէ իլէ քիրլէնիր։ Իլթահ գաբանըր։ Խասթա՝ մկյտէսինտէ պէօյիւգ պիր աղըրլըգ վէ պազէն պիր գաբա վէ տօյմուզ պիր ամլըգ տույար։ Կօղլէր սօլար, բարմագլարը ուչլարը սօուր վէ նէմէնիր։ Պիր ազ վաղթ սօնդրա պիր էօքսիւրիւք պաղլար. պու էօքսիրիւք էվվէլա գուրու օլուր, վէ պիր գաչ այ սօնրա եէչիլճէ պիր պալկանա կէլիր։ Խասթա տայա պիր եօրկունլուգ տուսեր, վէ պէյհուտ ույումագ իսթէր, պու ույգու քէնտիսինէ հիչ պիր գուվվեթ վէրմէգ։ Պատէհու իւսթիւնէ պիր թիթիղլիք կէլիր վէ հեր չէյի ֆէնա կէօրիւր։ Պիրտէն պիրէ այաղա գալագաղընտա, պաղը տէօնէր։ Ինգրպագը օլուր. տէրիսի կեսգ գուրու վէ կեսգ սընգագ տըր. գանը գաթըլըպ ճէվէլանը ազալըր. կէօղլէրինին ազը սարը պիր ըէնկ ալըր, իտրարը ազ տըր վէ զօր օլուր. պունտան մատտա թօրթուլու տըր։ Խասթա՝ եէտիյ եէմէյի էքսէրկյա տիչարը վէրմէյէ մէճեաուր տըր. պու իսթիֆրալարտան տօյայը աղըրտա պազէն ատը վէ պազէն թաթլըճա պիր տատ գալըր, վէ գուստուգտան սօնրա էքսէրկա եիւրէք չարբըթտըսը կէլիր. խասթանըն կէօղլէրի գայրճիլանը, վէ կէօղլէրինին էօնիւնտէ տայմա լէքէ պուլունուր. պէօյիւք պիր եօրկունլուգ վէ գայրճիլըգ տույար։ Պիթիւն պու աւլամէթը սըրա իլէ մէյտանա չըգարտէրլը քի, էհալինին իւչ բայրն պիր բայը չու էա պու թարալա մէզքիր խասթալըգա միպթէլա տըր։ Պազը հէքիմէր պու խասթալըգին թապիաթը իւզերինէ էքսէրկա եանըլմըշլար տըր։ Պազլարը պիր հիեէր խասթալըգը, պազլարը հազմսըզլըգ, վէ նիհայէթ քիմի տէ տալագ խասթալըգը մագամընտա թէտավի իթմիշլէր տիր, լաքին պունլարըն միխթէլիթի թէտավիլէրինէն հիչ պիրի մուվաֆֆագլիյէթ նայիլ օլմամըշ տըր։ Մամաֆիհի «Մատտամ Սէյիլէլին շիֆաքեար Շուրուպը» հէր խուսուստա թէմամբյալա խասթալըգը էյի իտէր։

Հազմըզլըգ բէք վախիմ պիր խասթալըգ օլուպ, բէք չօգ ինսանլարտա վար տըր, վէ էկեր սէրիան պագըլըպ թէտավի օլունմազ իսէ, նէթիճէսի չօգ ֆէնա օլուր։ Սէյիլէն շուրուպը էն միւշքիլ ահվալտէ մուէսսիր պիր մուալիճէ տիր։

Սահիպի Ա. Ճ. ՈՒԻԹ

2 Ֆարթինկրէն Բօատ Լօնտրա Է. Գ. Սթամպօլտա Եէնի Ճամի սօգաղընտա Մ. Տէլլա Սուտանդն էֆէնտինէ սինէսինտէ վէ Գէյօղլունուն Տօղրու եօլունտա Մ. Գանցիւք պիրատէրլէրինին ինկիլիզ էֆզանանէսինտէ վէ Գալաթատա Մ. Վէլլիցի էֆզանանէսինտէ վէ պիկնիկնի սպէշար տիւքքանլարընտա պուլունուր։

Թորտան վէ բէրաքէնտէ միւպայէթ իչիւն Գալաթատա զապթիա մէրքէզի գուրպինտէ եիւքսէք—Գալաթըրմտա Ն. 95/7 տէ Ումումի ինկիլիզ մադազասընտա մէմուրը մանսուսը Լամնտա Գարուանայա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

بايخراى اولمغلى وقوعمنه اعتنا بيلمشلاخان نومرو ٣

ՊԱՅԱԶԵՏԱՆ ՕՂԼՈՒ ՎԷ ԳՈՒՄ.
Սամանպոլ Բիզա փաշա խան Ն: 3

ՍԻԿԱՐԱ ՔԵԱՂԸՏԸ

ՖԱ.ՊՐԻԳԱՍԸ

Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ՎԷ ԳՈՒՄՊ.

ՐԻԶԱ ԲԱՇԱ ԽԱՆ Ն: 3

Բիզա բաշա խանընտա 3 նօմէրօլու օտատա պալատէքի իսմ իլէ եէնի պիր սիկարա քեաղըտը ֆապրիգասը աչըլմըշ օլուպ, մէգթիւր ֆապրիգատա Մարսիլիանըն էն էյի ճինսէրինտէն օյարագ սուրէթը մախսուսէտ կէթիրիլմիշ հէր նէվի նէֆիս քեաղըտալար քէմալը տըգդաթլա վէ էհվէն ֆիյաթլա թէսարիք օլունմագտա տըր։

Ֆապրիգայի մէգթիւր իտարէսի՝ բաթթախթտա պուլունան գօմխանընընբարլա միւգաքերթա կիրիչմէէ վէ անկերին իսթէտիկի ճինս քեաղըտը թէրթիպ իթմէէ միւհէյեա օլուուղու կիպի, թաչրատան տախի սիբարըշլար գապուլ իթմէէ վէ նէ մըգտար մալ իսթէնկիրի իսէ վագթընտա թէսլիմ իյլէմէէ հազըր տըր։

Իտարէյի մումայլէյհա՝ չու թէշէպպիւսյալ պէրապէր միլլէթէ տէ պիր խայր վէ ֆահիտէտ պուլունմագ իսթէեէրէք, վագը օլան սաթըշտան 100տէ ճինին նըսֆընը միլլէթ Խասթախանէսինէ վէ նըսֆը տիկէրինի Միացեալ ընկերութիւնա իհտա իթմէէ գարար վէրմիշ տիր։

Իմտի մուէսսէսաթը միլլիյէնին խայր ու մէնֆաաթընը աւչիւնէն պիլճիւմէ միլլէթատչարըմըզին մէգթիւր ֆապրիգատան ախզուլիթա իտէէեէրէրինի իտարէի մէգթիւրէ գավիէն մէմուլ իտէր։

Պիլճիւմէ թիւթինճիլէրտէ սաթըլըր, վէ մէրքէզի՝ Սթամպօլտա Բիզա բաշա խանընտա 3 նօմէրօլու օտատա Ս. Ղ. Պարտիզպանեան վէ գումբանիասընընն ֆապրիգասը տըր։

ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԹԻԹԻՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԳՕՆԹԻ ՎԷ ՇԱՀԻՆԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

109 ԳԱԼԱԹԱ ՍԱՆՏՐԳՃԷԼԱՐ ԻԶԻ 109

Պիզ աթիտէ ասկապը իսգալար՝ թիճարէթէճէ քեաֆիֆէի մէսուլիյէթի իզզէրիմիզէ ալարագ, պունտան ագտէմ Գօնթի պիրատէրլէրիյլէ միւհարէքէն Գալաթատա Սանտրգճըլար իչինտէ 130 նիւմէրօտա քիչատ էթմտյիմիզ տուխան ֆապրիգասը չիմտիյէ գատար ֆէվգէլատէ իշլէմէքտէ վէ հէր վէճհիլէ միւհթէրիլէրիմիզին մէմնունիյէթին ճէլպ իլէ չըգարըլան թիւթունէր բայհանը օրմասը վէ նէվէրինէ կէօրէ ֆիյաթընը էհվէնիյէթի ճիւմլէ թարաֆընտան թահսին օլունմագտա վէ հաթթա պիր ագրթտան պէրու տէօղիթ օլարբրմըզա թիւթիւն եէթիչտիրիլէմէմէքտէ իտիւ Պու քէրրէ միւշթէրիլէրիմիզի կէրիյէ չէվիրմէմէք վէ տահա իլէրի կիթմէք իւզրէ պիլ մէգպուրիյէ ֆապրիգա վէ տէօղիթօմզը մահալը մէգքիւրտէ զայէթ վասի վէ մամուլաթըմըզը իսթիսալընա էգհէր ճիհէթ էլվէրիշլի պուլունան 109 նիւմէրօլու ֆապրիգայա նազլ էյլէտիք։

Պունտան պէօյլէ Սթանպոլ վէ թաշրա վէ էվրօբատան՝ թիթիւն ագդընտա վիրուտ իտէն էվամիրի սաաթը սաաթրնա իճրա էտիլմէճէյիմիզ կիպի, թիթիւնէրին բայհանը վէ ճիւմլէնին տըլտրտա ալըշտըրըլան լէզգէրի տէյիշտիրմէմէք իւզրէ պու քէրրէ տահի թիթիւն չզգան մահալլէրէ վէ պախուսուս Եէնիճէյէ մալիւմաթ թամէմ ասկապընտան մէմուրյար իրամ գրընմըշ տըր։ Միւշթէրիլէրիմիզին մէմնունիյէթինի ճէլպ իթմէք վէ իսթէտիքլէրի գօգուլու վէ տրանընա էլվէրիշի տուխան վէրմէք արզուսընտա պուլունտըրմըզտան, թալիպլէրինին լութֆէն ֆապրիգամըզա թէնէզզիւլ պույրուլմալէրինի բէճա, վէ պունտան պէօյլէ զայրը մագթու նէվինին 150 լիք. 200 լիք. 300 լիք վէ տահա ֆէվգէլատէ ճինսլէրինտէն կէրէք թիթիւն վէ կէրէք սիկարա տէօղիթօմզդա մէվճուտ պուլաճագլարընը թավսիյէ իտէրիզ։

Սոֆրէն մահալլէր. — Գալաթատա Սանտրգճըլարտա Ն. 109. — Զընտան զարու Զէօմլէքճիլէրտէ Ն. 29. — Էմին էօնիւնտէ Ն. 36, վէ ճիւմլէ տուխան սաթրճըլարտա։

Զէլ. — Սայէի Շահանէտէ Էվրօբայա իրսալ իտէնէյիմիզ տուխանլէրին պանտրօլ բէսմինտէն մուաֆիյէթինէ տայիր իսթիյազ տաթի թահսիլի տիլմէզ օլաուղունան, Էվրօբատա պուլունան թալիպլէրիմիզին պու հիհէթլէ եիւզտէ երմի ֆայտէմէնտ օլաճագլարընը իլավէ վէ իլան էյլէրիզ։

ՏԻՄԻՐԳԱԲՈՒԼԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ՏԱՐԷ ՄԱԽՍՈՒՍԷ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆԸՆ

ՎԱԳԹԸ ՀԱՐԷՔԷԹԼԷՐԻ

Իշտ՝ 1881 սենէ Յուլիսի 15ընտ սըրլանպէկ կէմիլէրին էրէնպէրին.

—

ԱՅԱԼԱՐ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Ադոսան սապանլարը տէօքբէյայէ

Սբ. Տէ.
11 45 Պ. Ամատան, Հէյպ, Պուրկազ, Գնալը։
12 Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպ։
(Պէօյիւք Ամատան սաաթ 12. 15)
2 30 Պ. Ամա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը։
7 30 Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ամա Հէյպէլի, Պուրկ. Գընալը, Գատրքէօյ։
(Պէօյիւք Ամատան սաաթ 8. 15)

ՔԷՕԲԷՅԷՆ Ադոլը ճանդրէ

Սբ. Տէ.
2 15 Գատրքէօյ, Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ամա, Գարթալ, Բէնտիք։
8 45 Գընալը, Պուր, Հէյպ, Պ. Ա.
9 45 Հէյպ, Պ. Ա, Գարթալ, Բէնտիք։
10 45 Գընալը, Պուր, Հէյպէլի Պ. Ա.

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆ

Ադոլոգան Քէօբէյայէ

Սբ. Տէ.
11 Պէօյիւք Ամա, Հէյպէլի, Քէօբրիւ։
11 30 Բէնտիքտէն Գարթալ, Պ. Ա, Հէյպ, Պուրկ, Գընալը։
7 30 Պ. Ա, Հէյպէլի, Պուր, Գնալը.
8 45 Բէնտիք, Գարթալ, Պ. Ա. Հէյպէլի Պուրկ, Գընալը, Գատրքէօյ։
(Պէօյիւք Ամատան սաաթ 9. 30)

Քէօբէյոգան Ադոլը

Սբ. Տէ.
1 30 Գատրքէօյ Գնալը, Պուր, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք.
2 30 Գնալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա,
9 45 Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պ. Ա. Գարթալ, Բէնտիք։
11 30 Հէյպէլի, Պ. Ամա։

ԳԱՏՐՔԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ Քէօբ. ընդ.	Գոբը. ընդ.	ԲԱԶԱՐ ՍԷՖԷՐԼԷՐԻ Քէօբ. ընդ.	Գոբը. ընդ.
Սբ. Տէ.	Սբ. Տէ.	Սբ. Տէ.	Սբ. Տէ.
11 30(1)	11 30	12 (1)	12
12 15	12 15	1	1
1	1		
1 45	1 45	2	2
2 30	2 30	3	3
3 15	3 15	4	4
4 15	4 15	5	5
5 30	5 30	6	6
8 30	8 30	8	8
9 15	9 15	9	9
10	10	10	10
10 45	10 35	11	11
11 30	11 30	12	12 (1)
12	11 45 (1)		

(1) Իշտու սէֆէրլէր Ֆէնէր պաղչէսի Թրէնինէ միւթէսատրֆ օլմագ իւզրէ ճումատա վէ բազար կիւնլէրի Հայտար բաշայա ուղրայանագ տըր։

ՀԱՅՏԱՐ ԲԱՇԱ ԹԱՐԻԳԻ

Իշէր շէմէնտիֆէրէ ֆանիլարընը ֆոնիոգրաֆ

ԵԷՎՄԻՅԷ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Հայտար բաշատան

Սբ. Տէ. Գոբը նդ.
12 50 Գաթար իչին 1
3 Գաթար իչին 3
8 45 Ղայրը թէսատիֆ
11 Գաթար իչին 5

Քէօբէյոգան

Սբ. Տէ. Գոբը նդ.
12 15 Գաթար իչին (Իզմ.) 2
2 25 Ղայրը թէսատիֆ
7 30 Գաթար իչին (Իզմ.) 4
10 30 » » (Բէյնա.) 6

ՄԱԳՐԻԲԷՕԳ ԹԱՐԻԳԻ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻՆՏԷՆ ՄԱԱՏԱ

Մաբրէյէօյնդոգան Քէօբէյայէ

Սբ. Տէ.
12 30 Մաբրի, Սամաթիա, Գումգաբու։

Սբ. Տէ. Քէօբէյոգան
10 45 Գումգաբու, Սամաթիա, Մաբրիքէօյ

ԲԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ

Մաբրէյէօյնդոգան էօքբէյայէ

Սբ. Տէ.
12 30 Մաբրիքէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։
9 30 Մագրիբէօյ, Սամաթիա, Գումգաբու։

Քէօբէյոգան

2 Գումգաբու, Սամաթիա, Մագրիքէօյ։
11 Գումգաբու, Սամաթիա, Մաբրիքէօյ։

—

ԻԽԹԱՐԱԹ

Քէօբրիւ վէ խակէլէ մէմուրլէրի այնէն պիլէթ ալուպ պիլէթ եէրինէ բարա ավզ իյլէմէլէրի քիւլլէն մէմնու տըր. միւթէճասըրլէրի պէր մուճիպի թալիմաթ չէտիտէն մէսուլ տըր, պինանէն ալէյհ վաբօրա բաքիպ օյան գէվաթ հէնկեամը բահտէպիլէթլէրինի աֆազ իթմէլէրի միւսթէրճա տըր։ Իշպու իսթարէմուվաֆագաթ իթմէյիպ տէ իսկէյնէէ չըգըլաճագ էնտատէ պիլէթ ալընճագ օլուր իսէ, պիրա իսթիսնա պիրինճի մէվգը եօլճուսու ատտ օլունուպ, եազրճը թարաֆընտան պիրինճի մէվգբէէ մախսուս օյան պիլէթէ վէրիլէճէկի իլան օլունուր։

Ավշամրը քէօբրիւտէն սաաթ 10 վէ 45տէ Ամալարա վէ սաաթ 11.30 վէ 12տէ Գատրքէօյինէ հարաքէթ իտէճէք օյան վաբօրարա ճիւրիւք պէօյիւք վէ եօլճուլարը իլաճ իտէր տէրճէճէտէ օյան եիւք վէ էշա գապուլ օլունմագ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՃԱՋ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՏԵԱՆ

ՍԱՐԱՖԻՃԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՖՕՐՍԱՂԸ

—

Լօնտրա, 19 Օգոստ.

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	100-
Օսմ. էսհամը ոչլրը	17- 1/2
» » գարանտը	17- 3/8
Իսթիգրազ 65	19- 1/8
» 69	19- 1/8
» 71	80-
» 72	30- 3/4
» 73	18- 7/8
Օսմանլը պանգաղը	18-
Մըսրը տուլուն. մութ. հրաէ	79-
» իսթիյազը	91-
Բուսիա իսթիգրազը	99- 5/8
Գամպիո Բարիզ 3 այ վաաէ	-

—

Փարիզ, 19 Օգոստ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.	86 10
» » 5 գրանտուզ	118-07
Օսմ էսհամը ոչլրը	17-70
» » գարանտը	17-75
Իսթիգրազ 65 ֆր.	95-
» 69	97-
» 73	93-
Մըսրը ֆոնտ. մութ. հրաէ	401-25
Գրէսի Լիոնէ	930-
Օսմանլը պանգաղը	701-25
Բուսիէի չըմինտրֆէրի	89-25
Իթալիա էհսանը	91-40
Գամպիո Լօնտրա 3 այ վաաէ	25-27

—

Վիէննա, 19 Օգոստ.

Ագիո ֆիորին	-
Բաս մելլի չլմինտրֆէրի	27-20

ՂԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՂԸ

—

Է. . ուսմ. տիւն ազգ. գոբ. 18 34
Գաբ. ջաբաան ոչլրը 18-37
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % ֆ. 94 50
» 65 » 6 % ֆ. 95-50
» 69 (Բէյնար) 6 95 25
» 72 (Գօն տիւ Թրէզոր) 30-50
» 73 6 % ֆ. 92 50
Բուսիէի չըմինտրֆէր 3 57-50
Ագէլ ֆայիզի . 09-
Բըրօր Ղրը -
Հավալէթիզ » 55-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՏԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ 6-12
Օսմանլը պանգասը 12-
Սօսիէթէ ժէնէրալ 5-15
Թրամվայ 4-07

—

ԱԳՅԱԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշան Ղ. ֆր
Պէյազ մէճիտիյէ Դարգը 107-18
Մէճիտիյէ » 205 10
Պէշլիք » 210-10
Ալթընըզ » 127-20
Պագրը » 690-
Գայմէ » 1030-
Ինկիլիզ լիրասը 109-15
Ֆրանսըզ ալթունու 37-10
Փոլ 39-50
Գրիմից ալթունու 51-
Գարպօն գայմէսի 8-64